II

(Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 10 februari 1997

om definition av tillvägagångssätt vid övergången från Europasystemet för integrerad ekonomisk redovisning (ENS 2 uppl.) till det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet (ENS 95)

(Text av betydelse för EES)

(97/178/EG, Euratom)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen,

med beaktande av artikel 8.3 i rådets förordning (EG) nr 2223/96 av den 25 juni 1996 om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i gemenskapen [1] och artikel 6 i rådets direktiv 89/130/EEG, Euratom av den 13 februari 1989 om harmonisering av beräkningen av bruttonationalinkomst till marknadspriser [2], och

med beaktande av följande:

Kommissionen räknar med att förbehållen gällande medlemsstaternas beräkningar av BNI upphävs före den 31 december 1998.

Användningen av ENS 95 och ENS 2 uppl. leder till olika resultat.

För att tillämpa artiklarna 8.1 och 8.2 i förordning (EG) nr 2223/96 om ENS 95 är det nödvändigt att senast i december 1996 fastställa skillnaderna i definitioner mellan ENS 95 och ENS 2 uppl. och att utvärdera effekten, för att få uppgifter för BNP och BNI enligt ENS 2 uppl. på grundval av uppgifter för BNP och BNI enligt ENS 95.

Ifall ytterligare skillnader mellan ENS 2 uppl. och ENS 95 som påverkar BNP eller BNI fastställs efter antagandet av detta beslut, kommer kommissionen att vidta åtgärder i enlighet med artikel 8 i förordning (EG) nr 2223/96 för att ändra bilagan till detta beslut.

I rådets förordning (EEG, Euratom) nr 1552/89 av den 29 maj 1989 om genomförande av beslut 88/376/EEG, Euratom om systemet för gemenskapernas egna medel [3] föreskrivs det i artikel 19 att kommissionen tillsammans med den berörda medlemsstaten varje år skall granska de totalbelopp som meddelats för egna medel, särskilt i de fall som anmälts av kommittén för bruttonationalinkomster.

De åtgärder som meddelats i detta beslut skall tillämpas med beaktande av kostnadseffektivitetsprincipen samtidigt som de skall garantera att uppskattningarna av BNP och BNI är av hög kvalitet.

De åtgärder som avses i detta beslut är förenliga med yttrandet från den kommitté som inrättats enligt artikel 6 i direktiv 89/130/EEG, Euratom.

[1] EGT nr L 310, 30.11.1996, s. 1.
[2] EGT nr L 49, 21.2.1989, s. 26.
[3] EGT nr L 155, 7.6.1989, s. 1.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

De skillnader som förekommer i definitionerna mellan ENS 2 uppl. och ENS 95, som kommittén för bruttonationalinkomster fastställt och enats om före den 31 december 1996, och som påverkar BNP och BNI, anges i bilagan. Medlemsstaterna skall utvärdera och dokumentera alla dessa skillnader i definitionerna och därvid tillämpa de principer som fastställs i artikel 2. De skall överlämna alla erforderliga uppgifter och förklaringar om varje skillnad till kommissionen i enlighet med artikel 5 i direktiv 89/130/EEG, Euratom.

Artikel 2

BNI-uppgifter enligt ENS 2 uppl. och direktiv 89/130/EEG, Euratom och BNP-uppgifter som överlämnats enligt rådets förordning (EG) nr 3605/93 av den 22 november 1993 om tillämpningen av protokollet om förfarande vid alltför stora underskott, bilaga till Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (1) har sammanställts på grundval av uppgifter enligt ENS 95 och samlats in av medlemsstaterna enligt artikel 7.1 i förordning (EG) nr 2223/96 genom att anpassa dessa uppgifter så att hänsyn tas till den effekt som resulterar från skillnader i definitioner mellan ENS 2 uppl. och ENS 95 som anges i artikel 1.

Denna princip kan sammanfattas i följande ekvation:

a) BNP-uppgifter enligt ENS 2 uppl.
   = BNP-uppgifter enligt ENS 95
   − summan av de kvantifierade effekter som uppstår på grund av skillnaden i definitioner mellan ENS 95 och ENS 2 uppl. enligt artikel 1.

b) BNI-uppgifter enligt ENS 2 uppl.
   = BNI-uppgifter enligt ENS 95 uppl.
   − summan av de kvantifierade effekter som uppstår på grund av skillnaden i definitioner mellan ENS 95 och ENS 2 uppl. enligt artikel 1.

Artikel 3

1. Bestämmelserna i artikel 1 och 2 i detta beslut skall gälla:

a) BNI-uppgifter för år 1998 och de påföljande åren som överlämnas enligt direktiv 89/130/EG, Euratom och så länge som beslut 94/728/EG, Euratom av den 31 oktober 1994 om systemet för gemenskapernas egna medel (2) är i kraft.

b) BNP-uppgifter för år 1998 som inlämnas för de syften som avses i förordning (EG) nr 3605/93.

Dessa bestämmelser kan även gälla:

c) BNI- och BNP-uppgifter för åren 1995 till 1997, vilka medlemsstaterna kan överlämna enligt ENS 95 för de syften som avses i det direktiv och den förordning som nämns i punkt 1 a och 1 b.

2. Då de uppgifter som avses i punkt 1 c överlämnas, skall medlemsstaterna på kommissionens begäran meddela de summor som resulterar från skillnaderna i definitioner mellan ENS 2 uppl. och ENS 95.

Artikel 4

För det fall att beslut 94/728/EG, Euratom fortfarande är i kraft efter den 31 december 1999, kommer kommissionen att se över detta beslut och vid behov föreslå lämpliga åtgärder.

Artikel 5

Detta beslut riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 10 februari 1997.

På kommissionens vägnar
Yves-Thibault DE SILGUY
Ledamot av kommissionen

(1) EGT nr L 332, 31.12.1993, s. 7.

(2) EGT nr L 293, 12.11.1994, s. 9.

BILAGA

ÄNDRINGAR SOM PÅVERKAR BNI ELLER BNP VID ÖVERGÅNG FRÅN ENS 79 TILL ENS 95

Förteckning över ändringar

Följande begreppsmässiga förändringar, som påverkar BNI eller BNP, beskrivs i detta dokument:

1. Bosättningskriterier
2. Indirekt mätta finansiella tjänster (FISIM)
3. Försäkring
4. Återinvesterade vinstmedel från direkta investeringar i utlandet
5. Ränta
6. Naturlig tillväxt av odlade växter
7. Datorprogramvara och stora databaser
8. Varaktiga militära varor
9. Lager av tjänster
10. Utgifter i samband med mineralprospektering
11. Kapitalförslitning av vägar, broar, dammar etc.
12. Offentliga licenser och avgifter
13. Värdering av produktion för egen slutlig användning samt produktion från frivillig verksamhet
14. Tröskelvärde för kapitalvaror
15. Kriterier för distinktionen marknad/icke marknad
16. Subventioner
17. Litterära, musikaliska och andra konstnärliga originalverk
18. Tjänster i samband med användningen av litterära, musikaliska och andra konstnärliga originalverk
19. Garage
20. Bilregistreringsavgifter som betalas av hushåll
21. Naturaförmåner
22. Licenser för användning av immateriella icke producerade tillgångar
23. Punktskatter

Terminologi

Det är skäl att inleda med några kommentarer om terminologin. Man bör observera att flera begrepp från ENS 79 i BNI-frågeformuläret inte längre är med i ENS 95. Som exempel kan nämnas produktion till marknadspriser (P10), bruttoförädlingsvärdet till marknadspriser (N1p) och slutlig konsumtion på det ekonomiska territoriet (P3B). Även om vissa begrepp i ENS 79 har ersatts med mer ändamålsenliga uttryck i ENS 95, innebär det inte att de gamla begreppen inte kan sammanställas inom ramen för ENS 95. Aggregaten i ENS 79 kan förstås beräknas från utförliga nationalräkenskaper som upprättats på grundval av ENS 95, förutsatt att alla ändringar i begreppen beaktas var för sig. Även om bruttoförädlingsvärdet till marknadspriser inte är ett eget begrepp i ENS 95, är det uppenbarligen meningsfullt att tala om och beräkna det, förutsatt att alla komponenter som utgör aggregaten beräknas enligt bestämmelserna i ENS 95.

Sammanfattande tabell

Effekten av varje ovannämnda förändring av begrepp har sammanfattats i tabell 1.

I tabell 1 återges effekten av en övergång från ENS 79 till ENS 95. Varje förändring av begrepp motsvaras av en kolumn i tabellen och har numrerats enligt ovannämnda förteckning över förändringar. I tabellen innebär "+" en positiv effekt på ifrågavarande faktor, "−" anger en negativ effekt, "x" anger att förändringen kan ha följder, men det går inte att förutse tecknet.

Rapporteringskrav

I detta dokument behandlas tillämpningen av de ibland komplicerade förändringarna av definitioner mellan ENS 79 och ENS 95 och därför är de analyser som presenteras mycket utförliga. Rapporterna behöver inte vara lika utförliga.

Tabell 1

Övergång från ENS 79 till ENS 95

BNI FRÅGEFORMULÄR (ENS 79)	ENS KOD	Nummer på ändrat begrepp																						
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
PRODUKTIONSPERSPEKTIVET																								
1 Produktion av varor och tjänster (till producentpris, exkl. fakturerad moms)	P10	x		+			x	x	x	x		+		+		x	−	+	+	+	+	+	+	+
2 Insatsförbrukning (till producentpris, exkl. avdragbar moms)	P20	x	x	+				−	−		−		+		+		−	+	+	+		−	+	+
3 Förädlingsvärde brutto till marknadspriser (exkl. moms)	N1p	x	x	x			x	+	+	x	+	+	−	+	−	x	−	x	x	+	+	+	x	+
4 Moms på produkter	R21																							
5 Skatter i samband med import (exkl. moms)	R29																				+			
6 Importsubventioner	R39																							
UTGIFTSPERSPEKTIVET																								
7 Hushållens slutliga nationella konsumtion	P3Ap	x	+	+									+	+		x	−	−		+	+	+		+
8 Inhemska hushållens slutliga konsumtion utomlands	P32	x		x																				+
9 Utländska hushållens slutliga konsumtion inom det ekonomiska territoriet	P33	x		x																				+
10 Hushållens slutliga konsumtion inom det ekonomiska territoriet	P3Bp	x	+	+									+	+		x	−	−		+	+	+		+
11 Privata ideella organisationers kollektiva konsumtion	P3Bp		+	+				x					−	−	x	x		−	x				x	+
12 Offentliga sektorns kollektiva konsumtion	P3Bp		+	+				x	x			+	−	−	x	x		−	x				x	
13 Slutlig konsumtion inom det ekonomiska territoriet	P3B		+	+				x	x			+	−	x	x	x	−	−	x	+	+	+	x	−
14 Fast bruttoinvestering	P41							+	+		+			+	−			+						+
15 Förändring i lagerstockar	P42	x					x			x														
16 Export av varor och tjänster	P50	x	+	+														+	+	x			+	
17 Import av varor och tjänster	P60	x	+	+														+	+	x			+	
18 Export-och importbalans	P50-P60	x	x	x														x	x	x			x	
INTÄKTSPERSPEKTIVET																								
19 Löner och kollektiva avgifter utbetalda av inhemska enheter	R10	x																				+		
20 Ekonomins driftsöverskott brutto	N2	x	x	x			x	+	+	x	+	+		+	−	x	−	x	x	+			x	
21 Skatter i samband med produktion och import	R20	x											−								+			+
22 Produktions- och importsubventioner	R30	x														x								
23 **BRUTTONATIONALPRODUKT TILL MARKNADSPRIS (BNP)**	N1	x	x	x			x	+	+	x	+	+	−	+	−	x	−	x	x	+	+	+	x	+
24 Löner och kollektiva avgifter från utladet		x																				+		
25 Löner och kollektiva avgifter till utlandet		x																				+		
26 Kapital- och företagarinkomst från utlandet		x	x	+	+	x												−	−	x				
27 Kapital- och företagarinkomst till utlandet		x	x	+	+	x												−	−	x				
28 **BRUTTONATIONALINTÄKT TILL MARKNADSPRIS (BNI)**		x	+	x	x	x	x	+	+	x	+	+	−	+	−	x	−	x	x	+	+	x	x	+

Obs.
(+) Effekt med plustecken (större än eller lika med 0)
(−) Effekt med minustecken (mindre än eller lika med 0)
(x) Effekt kan förekomma, betydelsen kan inte förutsägas
(?) Effekt har knappast betydelse för den fjärde resursen

1. **Bosättningskriterier**

Nyckelord

	ENS 79	ENS 95
Studerande	207, 210c	2.10
Installation av utrustning	207	2.09 fotnot 1
Byggnadsverksamhet utomlands	207	2.09 fotnot 1, 2.15a

Beskrivning av förändringen

ENS 95 anger tydliga bosättningskriterier för studerande, installation av utrustning och byggsnadsverksamhet utomlands. I varje enskilt fall avviker kriterierna från dem som nämns i ENS 79.

ENS 95 anger att studerande alltid anses vara bosatta i sitt hemland oavsett hur länge de stannar utomlands. Lika tydliga, men annorlunda bosättningskriterier (ettårsregeln) angavs även i ENS 79. Mellan ENS 79 och ENS 95 har det alltså skett en klar förändring av reglerna.

ENS 95 anger också och tydliga riktlinjer om bosättning vid installation av utrustning samt för byggnadsverksamhet som utgör en fast bruttoinvestering utomlands. För installation av utrustning redovisas produktionen i ursprungslandet, inte i landet där installationen sker. Vad gäller byggnadsverksamhet som utgör en fast bruttoinvestering utomlands, redovisas produktionen inom territoriet där byggnadsverksamheten sker.

I ENS 79 anges inga särskilda riktlinjer för de två sistnämnda fallen. Följaktligen är de bosättningskriterier som skall tillämpas för dessa verksamhetsformer enligt ENS 79 de allmänna kriterierna i punkt 207 (dvs. ettårsregeln gäller för bosättning). Detta innebär att det har skett en ändring vid tillämpningen av de båda fallen mellan ENS 79 och ENS 95. I ENS 95 betraktas installationstjänster inte längre som produktion inom det territorium där installationen sker, även om verksamheten varar längre än ett år. Vidare i ENS 95 anses byggnadsverksamhet som utgör en fast bruttoinvestering vara produktion inom det territorium där byggnadsverksamheten sker, även om verksamheten varar mindre än ett år. Det är värt att observera att trots dessa förändringar är den praktiska effekten på BNI sannolikt obetydlig eller obefintlig för många enskilda projekt (se förklaringen nedan om översändning av inkomster från konstruerade inhemska enheter).

Konsekvenser av förändringen

De nya behandlingen av studerande som studerar utomlands påverkar BNI endast då det gäller övergången från BNP till BNI. Primära inkomster som dessa studerande mottagit eller betalat kan i ENS 79 räknas till primära inkomster som värdlandet mottagit/betalat, medan de i ENS 95 tillfaller hemlandet. I praktiken torde det röra sig om små summor.

Därför behöver man fästa vikt endast vid de båda andra områdena.

I **produktionsperspektivet** räknas installation av utrustning utomlands som uppfyller kraven i ettårsregeln i ENS 79 som produktion utomlands i ENS 79, men som inhemsk produktion enligt reglerna i ENS 95. Byggnadsverksamhet som utgör en fast bruttoinvestering utomlands som utförs av inhemska producenter som inte uppfyller villkoren i ettårsregeln i ENS 79 bokförs däremot som produktion i den inhemska ekonomin enligt reglerna i ENS 79, men som produktion utomlands enligt reglerna i ENS 95. Följderna av detta för produktion, insatsförbrukning och bruttoförädlingsvärde anges i tabell 1.

Eftersom de berörda transaktionerna gäller både installations- och byggnadsverksamhet som utförs av inhemska institutionella producentenheter utomlands och av utländska instutionella producentenheter på det inhemska territoriet, kan man inte förutsäga nettoeffektens tecken.

I **utgiftsperspektivet** påverkar den nya behandlingen av studerande hushållens konsumtion. Dessa förändringar uppvägs av förändringar i import och export. Den nya behandlingen av installationstjänster och byggnadsverksamhet utomlands påverkar export och import av tjänster. Även i detta fall beror det tecken som nettoeffekten får på omständigheterna i landet.

I **intäktsperspektivet** har den nya behandlingen av både installationstjänster och byggnadsverksamhet utomlands sannolikt en betydande effekt på löner och kollektiva avgifter samt driftsöverskott. Eftersom de berörda transaktionerna riktar sig både till och från utlandet beror nettoeffektens tecken på de särskilda omständigheterna.

Slutligen, vad avser **övergången från BNP till BNI** är effekten av den nya behandlingen av installationstjänster och byggnadsverksamhet utomlands på löner och kollektiva avgifter samt kapitalinkomst densamma som den effekt som redan har behandlats under intäktsperspektivet.

Det är värt att notera att där ENS 95 på BNI-nivå förhåller sig neutralt till om de inhemska institutionella producentenheterna grundar en konstruerad inhemsk enhet för byggnadsverksamhet utomlands eller inte, om man inte beaktar kapitalförslitning för maskiner och inventarier på den utländska byggplatsen, är situationen inte nödvändigtvis densamma enligt reglerna i ENS 79. Enligt principera i ENS 79 beror neutraliteten på olika behandling av outdelade vinster från direkta investeringer i utlandet i de båda systemen. Men eftersom alla outdelade vinster från företag som inte har ekonomiska intressen inom det ekonomiska territoriet i det land där byggplatsen ligger måste tas hem inom ett år, begränsas problemet med outdelade vinster till om man skall redovisa ett visst driftsöverskott netto från byggsnadsverksamheten utomlands år t-1 eller år t.

Kapitalförslitning som utgör en del av driftsöverskottet brutto redovisas i det land där producenten anses vara bosatt, och räknas därigenom till detta lands BNP/BNI. I praktiken kan det förefalla osannolikt att beräkna kapitalförslitning för enskilda byggnadsprojekt, vilket leder till att kapitalförslitningen redovisas i det land där ägaren av maskinerna och inventarierna är bosatt.

Frågan är alltså om man med hänsyn till BNI i praktiken kan förhålla sig neutral till om en konstruerad inhemsk enhet för byggsnadsverksamhet utomlands grundas eller inte.

I värsta fall påverkar frågan endast bokföringstidpunkten, dvs. fördelningen av en viss BNI mellan två på varandra följande år, naturligtvis förutsatt att alla transaktioner bokförs korrekt.

Räkneexempel

Antag att ett företag i land A utför ett byggnadsprojekt i land B som varar mindre än ett år till ett värde av 1 000, och som kräver en insatsförbrukning på 200 och löner och kollektiva avgifter på 400. Endast arbetare bosatta i land A arbetar på byggplatsen och all byggnadsmateriel anskaffas i land B. Enligt bestämmelserna i ENS 95 behandlas byggplatsen som en konstruerad inhemsk enhet i land B, medan ingen sådan konstruerad enhet skapas enligt bestämmelserna i ENS 79. Företaget i land A tar hem det totala driftsöverskottet under ifrågavarande bokföringsperiod.

Ur följande tabeller framgår effekten på kontona i land A. Effekterna i land B är symmetriska. Notera att neutraliteten av BNP beror på att driftsöverskottet tas hem inom samma bokföringsperiod.

Bokföring i de förenklade nationalräkenskaperna: förändring i jämförelse med bokföringen enligt ENS 79:s regler.

Konto för varor och tjänster

Tillgång		Användning	
P10	−1 000	P20	−200
P60	−200	P50	−1 000

Produktionskonto

Användning		Tillgång	
P20	−200	P10	−1 000
N1	−800		

Konto för inkomstbildning

Användning		Tillgång	
R10	−400	N1	−800
N2	−400		

Konto för inkomstfördelning

Användning		Tillgång	
		N2	−400
		R10 (inhemsk)	−400
		R10 (utomlands)	+400
N3	+0	R40	+400

r. = inhemsk
i-r. = utomlands

Inkomstanvändningskonto

Användning		Tillgång	
N4	+0	N3	+0

Kapitalkonto

Användning		Tillgång	
N5	+0	N4	+0

Utlandskonto

Användning		Tillgång	
		N5	+0

2. **Indirekt mätta finansiella tjänster (FISIM)**

Nyckelord

	ENS 79	ENS 95
FISIM	325 c)	Bilaga I

Beskrivning av förändringen

I ENS 95 har man lämnat frågan öppen huruvida FISIM skall allokeras till användarna. Beslutet skall fattas av rådet före slutet av 1997. I ENS 79 placeras enligt konvention alla indirekt mätta finansiella tjänster i en egen enhet. Utförliga riktlinjer för behandlingen av FISIM ges både i ENS 79 och ENS 95.

Konsekvenser av förändringen

Om man beslutar att inte allokera FISIM till användarna i ENS 95, sker inga förändringar i BNI-formuläret. Om man däremot beslutar att allokera FISIM till användarna, kommer beslutet att ha betydande följder för hela räkenskapssystemet.

I **produktionsperspektivet** minskar insatsförbrukningen med den mängd som motsvarar i hemlandet producerade indirekt mätta finansiella tjänster, vilka nu allokeras till slutlig användning och ökar med mängden importerade indirekt mätta finansiella tjänster som används som insatsförbrukning. Eftersom det finns två motsatta effekter, kan man inte på förhand avgöra vilken betydelse detta kommer att ha för insatsförbrukning och förädlingsvärdet brutto. I ytterlighetsfallen kan importeffekten dominera. I praktiken kommer emellertid effekten av import troligen att bli försumbar i jämförelse med den för inhemsk produktion, vilket då leder till att insatsförbrukningen minskar och förädlingsvärdet brutto ökar.

I **utgiftsperspektivet** påverkas alla poster i förhållande till den slutliga konsumtionen i positiv riktning. Vad avser kollektiv konsumtion beror ökningen på en ökning av insatsförbrukningen hos offentliga sektorns icke-marknadsproducenter och privata indeella organisationer som erbjuder hushållen tjänster, vilket ökar den produktion som bedöms som summan av kostnaderna och därmed den kollektiva konsumtionen. Likaså påverkas import och export av varor och tjänster och deras balanser eftersom räntebetalningar på utländska lån och inlåning utgör ett element av de finansförmedlingstjänster som mäts indirekt. Både export och import ökar, men man kan inte förutsäga hur de påverkar balansräkningen. Av denna kan man inte i förväg fastställa BNP, men inom Europa är den med största säkerhet positiv.

I **intäktsperspektivet** påverkas endast driftsöverskottet brutto. På grund av import av FISIM kan man inte heller i detta fall i förväg fastställa nettoeffektens betydelse, men den kommer att vara positiv förutom under extrema omständigheter som med stor sannolikhet inte kommer att inträffa i Europa.

Vad avser **övergången från BNP till BNI** minskas kapitalinkomster från utlandet med summan av lån som beviljats utlänningar, vilket nu behandlas som export av tjänster (FISIM). På samma sätt ökar kapitalinkomster som går till utlandet med summan av utlänningars inlåningar som nu behandlas som export av tjänster. Ett analogt resonemang gäller för import av FISIM. Utgångspunkten är förstås att betalningsflödena till och från utlandet förblir oförändrade. Eftersom det förekommer motsatta effekter på lån och inlåning, kan man inte i förväg avgöra tecknet på nettoeffekten på kapitalinkomster till och från utlandet. Det är emellertid viktigt att observera att effekten av att allokera FISIM till balansräkningen för kapitalinkomster från och till utlandet helt jämnas ut av effekten på balansräkningen för import och export.

Totalt sett kan effekten på BNP inte förutsägas, men i praktiken kommer den nästan alltid att vara positiv. Effekten på BNI däremot är entydigt positiv eftersom effekten av BNP som grundar sig på balansräkningen mellan export och import av FISIM utjämnas av effekten på balansräkningen för kapitalinkomster till och från utlandet.

Räkneexempel

Antag att produktionen av FISIM motsvarar 1 000 varav 500 går till marknadsproducenters insatsförbrukning, 50 används för icke-marknadsproducenters insatsförbrukning och 550 för hushållens slutliga konsumtion. Exporten är 400 och importen 500. Överensstämmelsen mellan export- och importflödena av FISIM brutto och av kapitalinkomster är kanske inte realistisk i detta exempel, men åtminstone nettoflödena borde stämma överens.

Bokföring i de förenklade nationalräkenskaperna: förändring i förhållande till bokföringen enligt ENS 79:s bestämmelser.

Konto för varor och tjänster

Tillgång		Användning	
P10	+1 050	P20	+550
P60	+500	P3B	+600
		P50	+400

Produktionskonto

Användning		Tillgång	
P20	+550	P10	+1 050
N1	+500		

Konto för inkomstbildning

Användning		Tillgång	
N2	+500	N1	+500

Inkomstfördelningskonto

Användning		Tillgång	
R40	−500	N2	+500
N3	+600	R40	−400

Inkomstanvändningskonto

Användning		Tillgång	
P3A	+600	N3	+600
N4	+0		

Kapitalkonto

Användning		Tillgång	
N5	+0	N4	+0

Utlandskonto

Användning		Tillgång	
		N5	+0

3. **Försäkring**

Nyckelord

	ENS 79	ENS 95
Försäkring	315 k)	3.63, bilaga III

Beskrivning av förändringen

I ENS 95 definieras produktion av försäkringstjänster på följande sätt:

> faktiskt intjänade premier, plus premietillägg, minus fordringar tillgodo, minus ökning (plus minskning) av livförsäkringsreserver mot utestående risker och reserver i "with profit"-försäkringar.

ENS 95 nämner inte punkten "tilläggsbetalningar i form av återbäring". Dessa bör betraktas som fordringar om de inte återbetalas till försäkringen i form av premietillägg och avgiftstillägg vid sidan om faktiska premier och avgifter som skall betalas.

Kapitalvinster och kapitalförluster skall inte tas med vid mätning av förändringar i de tekniska försäkringsreserverna. "... de skall inte betraktas som inkomster från investering i de tekniska försäkringsreserverna och de skall inte betraktas som förändring i försäkringsreserver och reserver i 'with-profit'-försäkringar". Det samma gäller för icke-utdelade kapitalvinster.

I punkt 4.68 ges regeln att man skall fördela den totala kapitalinkomsten dels i inkomster från investeringar i tekniska försäkringsreserver, dels i inkomster från investeringar i egna fonder om det inte finns utförlig information om fonderna från vilka kapitalinkomsterna genereras. Då det är möjligt att urskilja de olika investeringskällorna behöver man inte beräkna de kapitalinkomster som genereras från investering i egna fonder. I detta fall gäller denna regel inte längre.

I ENS 79 definieras produktionen med ganska annorlunda terminologi på följande sätt:

> Överskottet mellan intjänade premier brutto och summan av: fordringar tillgodo, plus tilläggsbetalningar till försäkringstagaren i form av återbäring, plus förändringar i de försäkringstekniska reserverna mot utestående risker och förändringar i reserver i "with profit"-försäkringar, minus tillräknad upplupen ränta till försäkringstagarna, minus realiserade vinster som i själva verket har distribuerats.

— Den tillräknade räntan motsvarar den tillräknade inkomsten som krediteras till försäkringstagarna då den redovisas i försäkringsbolagets bokföring.

För att få en konsekvent registrering bör tillräknad ränta och realiserade vinster (eller kapitalvinster) inbegripas endast om de resulterar i en förändring av försäkringsmatematiska reserver mot försäkringsbolagens utestående risker och reserver i "with profit"-försäkringar. Icke-realiserade kapitalvinster skall inte tas med i beräkningen av produktionen.

I ENS 79 skall tillräknad upplupen ränta till försäkringstagarna (dvs. den del av den totala upplupna räntan som är avsedd för försäkringstagarna) inbegripas, medan ENS 95 förutsätter att den totala summan av premietillägg (dvs. alla kapitalinkomster) skall inbegripas. Därigenom ökar produktionen av försäkringstjänster med summan av skillnaden mellan premietillägg och tillräknad ränta som krediteras försäkringstagarna.

Konsekvenser av förändringen

Försäkringsbolagens produktion och värdet av de tjänster som konsumeras av försäkringstagarna ökar då omfattningen av inkomsterna från investeringar av försäkringstekniska reserver som skall inbegripas då värdet av tjänster till försäkringstagare av både liv- och skadeförsäkring värderas, ökar.

Analysen som följer grundar sig på antagandet att skadeförsäkringar inte inkluderar försäkringstekniska reserver och reserver för "with profit"-försäkringar. I sådana fall motsvarar värdet av skadeförsäkringstjänsterna bruttopremierna minus fordringar. Om skadeförsäkringar i undantagsfall ger upphov till försäkringstekniska reserver osv., är förändringen mera komplex.

I **produktionsperspektivet** ökar övergången till definitionerna i ENS 95 produktionen och insatsförbrukningen. Betydelsen av effekten på förädlingsvärdet måste vara positiv i en sluten ekonomi, men i en öppen ekonomi kan import av försäkringstjänster i princip vända på tecknet för effekten på det totala förädlingsvärdet i ekonomin. Man kan alltså inte förutsäga tecknet, men i praktiken är det med största sannolikhet positivt med tanke på de inhemska försäkringarnas dominerande ställning.

I **utgiftsperspektivet** förändras alla poster som berör slutlig konsumtion i positiv riktning eftersom hushållens slutliga konsumtion och insatsförbrukningen för icke marknadsproduktion av tjänster ökar med summan av premietillägg. Export och import av försäkringstjänster ökar båda med summan av premietilläggen, varvid nettoeffekten på balansen av export och import förblir okänd.

I **intäktsperspektivet** påverkas driftsöverskottet brutto. Om man inte beaktar försäkringstransaktioner utomlands, är effekten definitivt positiv. Som vi redan sett tidigare kan betydelsen inte förutsägas om externa transaktioner beaktas.

Vad avser **övergången från BNP till BNI** är premietilläggen i förhållande till export och import av försäkringar i princip kapitalinkomst till och från utlandet. Detta återspeglar endast det faktum att i ENS 95 erhåller försäkringstagarna först återbetalning av försäkringspremierna i form av premietillägg och därefter återbetalar de dessa premietillägg till försäkringsgivaren som betalning för försäkringstjänster. Eventuella effekter på BNP av premietilläggen på balansen av export och import neutraliseras därigenom av effekten på kapitalinkomster vid övergången från BNP till BNI och därmed blir betydelsen av effekten på BNI otvivelaktigt positiv.

Räkneexempel

Antag att det totala värdet av premietillägg för skadeförsäkringar uppgår till 1 000, varav 550 berör marknadsproducenter, 50 icke-marknadsproducenter och 400 konsumenter. Det finns inga premietillägg på export och import av försäkringstjänster.

Bokföring i de förenklade nationalräkenskaperna: förändring i förhållande till bokföringen enligt ENS 79:s regler.

Konto för varor och tjänster

Tillgång		Användning	
P10	+1 050	P20	+600
		P3B	+450

Produktionskonto

Användning		Tillgång	
P20	+600	P10	+1 050
N1	+450		

Konto för inkomstbildning

Användning		Tillgång	
N2	+450	N1	+450

Inkomstfördelningskonto

Användning		Tillgång	
N3	+450	N2	+450

Inkomstanvändningskonto

Användning		Tillgång	
P3A	+450	N3	+450
N4	+0		

Kapitalkonto

Användning		Tillgång	
N5	+0	N4	+0

Utlandskonto

Användning		Tillgång	
		N5	+0

4. **Återinvesterade vinstmedel från direkta investeringar i utlandet**

Nyckelord

	ENS 79	ENS 95
Återinvesterade vinstmedel	427.2	4.64

Beskrivning av förändringen

Enligt ENS 95 skall återinvesterade vinstmedel från direkta investeringar redovisas under kapitalinkomster. I ENS 79 däremot inkluderas inte återinvesterade vinstmedel från direkta investeringar i kapital- och företagarinkomst. Riktlinjerna är alltså klart avvikande i de olika versionerna.

Konsekvenser av förändringen

Denna begreppsmässiga förändring påverkar inte BNP, men har en effekt på BNI genom flöden av kapital- och företagarinkomst till och från utlandet.

Vid **övergången från BNP till BNI** är effekten positiv både på kapital- och företagarinkomster till och från utlandet. Tecknet för balansen och därmed nettoeffekten på BNI kan inte förutsägas.

Räkneexempel

Antag att landets ekonomi har återinvesterat vinstmedel från direkta investeringar i utlandet under bokföringsperioden för 1 000 och att utlandet har återinvesterat vinstmedel för totalt 800 i den inhemska ekonomin.

Bokföring i de förenklade nationalräkenskaperna: förändring i förhållande till bokföringen enligt ENS 79:s regler.

Konto för varor och tjänster

Tillgång	Användning

Produktionskonto

Användning	Tillgång

Konto för inkomstbildning

Användning	Tillgång

Inkomstfördelningskonto

Användning		Tillgång	
R40	+800	R40	+1 000
N3	+200		

Inkomstanvändningskonto

Användning		Tillgång	
N4	+200	N3	+200

Kapitalkonto

Användning		Tillgång	
N5	+200	N4	+200

Utlandskonto

Användning	Tillgång	
	N5	+200

5. **Ränta**

Nyckelord

	ENS 79	ENS 95
Bokföringstidpunkt	708	4.50

Beskrivning av förändringen

Enligt ENS 79 skall ränta redovisas då den förfaller. Enligt ENS 95 däremot skall räntan redovisas på räkenskapsmässiga grunder. Skillnaden består av den ränta som periodiseras, men som inte ännu förfallit till betalning. De två versionerna av riktlinjer avviker följaktligen tydligt från varandra.

Konsekvenser av förändringen

Denna begreppsmässiga förändring påverkar inte BNP förutom den effekt som uppstår om man beslutar allokera FISIM. Däremot ändrar den direkt BNI genom effekten på kapital- och företagarinkomst till och från utlandet.

Vid **övergången från BNP till BNI** påverkas både kapitalinkomsten till och från utlandet, tecknet kan vara positivt eller negativt beroende på omständigheterna i landet. Betydelsen för nettoeffekten på BNI kan inte förutsägas.

6. Naturlig tillväxt av odlade växter

Nyckelord

	ENS 79	ENS 95
Bokföringstidpunkt	349, 352	3.58

Beskrivning av förändringen

I ENS 79 fastslås det entydigt att produktion av odlade växter redovisas vid den tidpunkt då växterna skördas (vid spannmålsskörden eller avverkningen av skog). Däremot fastslår ENS 95 entydigt att produktionen redovisas då växterna växer. De redovisas först som förändringar i pågående arbeten och senare som stockar med färdiga produkter då växterna skördas.

Konsekvenser av förändringen

För kvartalsvisa nationalräkenskaper kommer den nya redovisningsprincipen att få långtgående påverkan på redovisningen av jordbruksproduktion på icke-säsongsjusterade konton. I de årliga räkenskaperna är effekten mycket mindre och främst betydande endast i de fall då volymen av växter eller djur inte är konstant utan antingen ökar eller minskar vid jämförelse under två på varandra följande år.

I **produktionsperspektivet** innebär den nya redovisningsprincipen en förändring av produktion och förädlingsvärde, vars tecken inte kan förutsägas.

I **utgiftsperspektivet** är den enda punkt som påverkas förändringar i stockar. Effektens tecken kan inte förutses.

I **inkomstperspektivet** syns motdelen av förändringen i förädlingsvärde som en förändring i driftsöverskottet brutto, tecknet kan inte förutsägas.

BNP påverkas med säkerhet, men tecknet kan inte förutsägas. Övergången från BNP till BNI påverkas inte av det nya sättet att bokföra produktionen, varvid effekten på BNI är den samma som på BNP.

Räkneexempel

Antag att den naturliga tillväxten av odlad skog under bokföringsperioden uppgår till 1 000, medan värdet av avverkad och såld skog är 700.

Bokföring i de förenklade nationalräkenskaperna: förändring i förhållande till bokföringen enligt ENS 79:s regler.

Konto för varor och tjänster

Tillgång		Användning	
P10	+300	P42	+300

Produktionskonto

Användning		Tillgång	
N1	+300	P10	+300

Konto för inkomstbildning

Användning		Tillgång	
N2	+300	N1	+300

Inkomstfördelningskonto

Användning		Tillgång	
N3	+300	N2	+300

Inkomstanvändningskonto

Användning		Tillgång	
N4	+300	N3	+300

Kapitalkonto

Användning		Tillgång	
P42	+300	N4	+300
N5	+0		

Utlandskonto

Användning		Tillgång	
		N5	+0

7. **Datorprogramvara och stora databaser**

Nyckelord

	ENS 79	ENS 95
Datorprogramvara	322 b), 337	3.105 b), 3.110 b), 3.114 b)

Beskrivning av förändringen

I ENS 95 fastslås det att inköp av datorprogramvara och stora databaser inom produktion skall redovisas som immateriella fasta tillgångar inom fast bruttoinvestering där även dessa punkters produktion i egen regi redovisas.

ENS 79 ger inte några uttryckliga riktlinjer för redovisning av utgifter för datorprogramvara och stora databaser. Här måste man utgå från de allmänna riktlinjerna om räckvidden av fast bruttoinvestering och insatsförbrukning. De ovan nämnda punkterna lyder:

> insatsförbrukning omfattar följande element: tjänster köpta under den berörda perioden, med undantag av ... (de undantag som nämns gäller överförande av äganderätten till kapitalvaror osv. samt transport- och distributionstjänster).
>
> fast bruttoinvestering omfattar värdet av tjänster som ingår i fasta kapitalvaror.

Kraven i ENS 79 för datorprogramvara är därför en tolkningsfråga. Den vanliga tolkningen är att ENS 79 behandlar utgifter för datorprogramvara som anskaffas som en integrerad del av en större maskinanskaffning som fast bruttoinvestering, men programvara som anskaffas eller utvecklas självständigt behandlas som insatsförbrukning. Detta är samma tolkning som anges i FN:s nationalräkenskapssystem SNA 93 för tolkningen av förändringen mellan SNA 93 och SNA 68 (se SNA 93, bilaga I, punkt 67).

Konsekvenser av förändringen

I **produktionsperspektivet** ökar marknadsproducenternas produktion med summan av produktion i egen regi av datorprogramvara och stora databaser. Insatsförbrukningen minskar med summan av köpta tjänster som omklassificeras till fast bruttoinvestering. Till följd därav ökar marknadsproducenternas förädlingsvärde.

Icke marknadsproducenters produktion påverkas av två motsatta effekter: en minskning till följd av att köpta tjänster omklassificeras från insatsförbrukning till fast bruttoinvestering och en ökning till följd av extra kapitalförslitning (både anskaffad och i egen regi). Tecknet på den totala effekten på produktionen kan inte förutses. Förädlingsvärdet ökar till följd av ökningen av kapitalförslitning.

I **utgiftsperspektivet** påverkar två faktorer den kollektiva konsumtionen hos offentliga sektorn och privata institutioner utan vinstsyfte. Å ena sidan förändras konsumtionen till följd av förändringen i icke marknadsproduktion. Å andra sidan minskar den till följd av ökningen av fast bruttoinvestering i egen regi. Bruttoinvestering ökar med mängden programvaruanskaffningar som omklassificerats plus företagets egen datorprogramvara.

I **intäktsperspektivet** förändras driftsöverskottet brutto i samma utsträckning som förädlingsvärdet.

Räkneexempel

Antag att marknadsproducenternas programvaruinköp till ett värde av 1 000 omklassificeras från insatsförbrukning till fast bruttoinvestering. Antag vidare att marknadsproducenternas produktion av programvara och stora databaser i egen regi uppgår till 150. Icke marknadsproducenters programvaruinköp till ett värde av 100 omklassificeras från insatsförbrukning till fast bruttoinvestering. Vidare värderas produktion av programvara och stora databaser i egen regi av icke marknadsproducenter till 10. Slutligen beräknas kapitalförslitning i förhållande till datorprogramvara och stora databaser som används av icke-marknadsproducenter till 50.

Bokföring i de förenklade nationalräkenskaperna: Förändring i förhållande till bokföringen enligt ENS 79:s regler. Förändringen av slutlig konsumtion berör kollektiv konsumtion hos den offentliga sektorn och privata institutioner utan vinstsyfte som erbjuder hushållen tjänster ($-60 = -100 - 10 + 50$).

Konto för varor och tjänster

Tillgång		Användning	
P10	+100	P20	−1 100
		P3B	−60
		P41	+1 260

Produktionskonto

Användning		Tillgång	
P20	−1 100	P10	+100
N1	+1 200		

Konto för inkomstbildning

Användning		Tillgång	
N2	+1 200	N1	+1 200

Inkomstfördelningskonto

Användning		Tillgång	
N3	+1 200	N2	+1 200

Inkomstanvändningskonto

Användning		Tillgång	
P3A	−60	N3	+1 200
N4	+1 260		

Kapitalkonto

Användning		Tillgång	
P41	+1 260	N4	+1 260
N5	+0		

Utlandskonto

Användning		Tillgång	
		N5	+0

8. **Militär utrustning och fordon, andra än vapen**

Nyckelord

	ENS 79	ENS 95
Insatsförbrukning	323 f)	3.70 e)
Fast bruttoinvestering	340 c)	3.107

Beskrivning av förändringen

Enligt ENS 79 skall följande inkluderas i insatsförbrukning, inte i fast bruttoinvestering: myndigheternas anskaffning av varaktiga varor, militära byggnader (förutom bostäder för de militäranställdas hushåll), militära anläggningar och annan militär utrustning.

I ENS 95 däremot fastslås det att fasta bruttoinvesteringar omfattar anläggningar och utrustning som används av armén (motsvarande dem som används av civila producenter) såsom flygfält, hamnar, vägar och sjukhus. Fasta bruttoinvesteringar omfattar inte militära vapen med underhållssystem. De fortsätter att höra till insatsförbrukning.

Därmed ökar fasta bruttoinvesteringar i ENS 95 med summan av utgifter för militära varaktiga varor andra än vapen med underhållssystem. Eftersom räckvidden för fast bruttoinvestering blir större, ökar också räckvidden för kapitalförslitning i motsvarande grad.

Konsekvenser av förändringen

Även omklassificeringen av militära varaktiga varor andra än vapensystem från insatsförbrukning i offentliga sektorns produktion av icke marknadstjänster till bruttoinvestering leder till en ökning av kapitalförslitningen som ingår som en komponent i värderingen av produktion av icke-marknadstjänster som summan av kostnader.

I **produktionsperspektivet** minskar produktionen till följd av en minskning av insatsförbrukningen, men ökar till följd av den ökade kapitalförslitningen. Därför kan tecknet på effekten inte förutsägas. Insatsförbrukningen minskar tydligt på grund av omklassificeringen av vissa anskaffningar av varaktiga varor till fast bruttoinvestering. Förädlingsvärdet ökar till följd av den ökade kapitalförslitningen.

I **utgiftsperspektivet** påverkas offentliga sektorns kollektiva konsumtion, men betydelsen kan inte förutsägas eftersom det finns två effekter som verkar i motsatt riktning. De fasta bruttoinvesteringarna kommer otvivelaktigt att öka till följd av den nya behandlingen av militära varaktiga varor.

I **intäktsperspektivet** medför den ökade kapitalförslitningen en ökning av driftsöverskottet brutto.

Som framgår av produktions- och intäktsperspektivet, är nettoeffekten på BNP otvivelaktigt positiv. Eftersom övergången från BNP till BNI inte har några följder, är effekten på BNI den samma som på BNP.

Räkneexempel

Antag att anskaffningar av militära varaktiga varor under den berörda bokföringsperioden omklassificeras från insatsförbrukning till fast bruttoinvestering. Vidare, att som en följd av omklassificeringen av militära varaktiga varor under både samma och tidigare perioder, kapitalförslitningen ökar med 1 100.

Bokföring i de förenklade nationalräkenskaperna: förändring i förhållande till bokföringen enligt ENS 79:s regler.

Konto för varor och tjänster

Tillgång		Användning	
P10	+100	P20	−1 000
		P3B	+100
		P41	+1 000

Produktionskonto

Användning		Tillgång	
P20	−1 000	P10	+100
N1	+1 100		

Konto för inkomstbildning

Användning		Tillgång	
		N1	+1 100
N2	+1 100		

Inkomstfördelningskonto

Användning		Tillgång	
		N2	+1 100
N3	+1 100		

Inkomstanvändningskonto

Användning		Tillgång	
P3B	+100	N3	+1 100
N4	+1 000		

Kapitalkonto

Användning		Tillgång	
P41	+1 000	N4	+1 000
N5	+0		

Utlandskonto

Användning		Tillgång	
		N5	+0

9. Lager av tjänster

Nyckelord

	ENS 79	ENS 95
Bokföringstidpunkt	707	3.120
Förändringar i lager	350	3.119 b)

Beskrivning av förändringen

Enligt ENS 95 skall produktion av tjänster redovisas då de produceras. I ENS 95 förorsakar produktion av tjänster därmed förändringar i lager bestående av varor i arbete. Användningen av tjänsten redovisas även i fortsättningen då den "slutliga" tjänsten levereras till användaren.

I ENS 79 däremot bokförs produktion av tjänster vid tidpunkten då den slutliga produkten levereras till användarna, uttryckligen utan förekomsten av lager av tjänster. Förändringen av bokföringstidpunkten i de två systemen påverkar kontona hos de institutionella enheterna som producerar tjänsterna. Kontona hos de institutionella enheter som använder tjänster påverkas inte.

Konsekvenser av förändringen

I **produktionsperspektivet** påverkas produktionen och förädlingsvärdet av förändringen. Tecknet på effekten kan inte förutsägas. Insatsförbrukningen påverkas inte.

I **utgiftsperspektivet** påverkas endast förändring i lager där tecknet på effekten beror på omständigheterna.

I **intäktsperspektivet** avspeglas förändringen i förädlingsvärde i bruttodriftsöverskott, vars betydelse inte kan förutsägas.

Tecknet på effekten på BNP kan inte förutsägas. Eftersom **övergången från BNP till BNI** inte har någon direkt följd, är effekten på BNI den samma som på BNP.

Räkneexempel

Antag att en konstruktionstjänst (utförd av en konsulterande ingenjör) till ett värde av 1 000 tar 6 månader att slutföra, varav 3 månader infaller under år t-1 och de övriga 3 under år t. Arbetet levereras till uppdragsgivaren (företaget som använder tjänsterna) i slutet av mars år t.

Bokföring i de förenklade nationalräkenskaperna: förändring i förhållande till bokföringen enligt ENS 79:s regler. År t-1.

Konto för varor och tjänster

Tillgång		Användning	
P10	+500	P42	+500

Produktionskonto

Användning		Tillgång	
N1	+500	P10	+500

Konto för inkomstbildning

Användning		Tillgång	
N2	+500	N1	+500

Inkomstfördelningskonto

Användning		Tillgång	
N3	+500	N2	+500

Inkomstanvändningskonto

Användning		Tillgång	
N4	+500	N3	+500

Kapitalkonto

Användning		Tillgång	
P42	+500	N4	+500
N5	+0		

Utlandskonto

Användning		Tillgång	
		N5	+0

Bokföring i de förenklade nationalräkenskaperna: förändring i förhållande till bokföringen enligt ENS 79:s regler. År t.

Konto för varor och tjänster

Tillgång		Användning	
P10	−500	P42	−500

Produktionskonto

Användning		Tillgång	
N1	−500	P10	−500

Konto för inkomstbildning

Användning		Tillgång	
N2	−500	N1	−500

Inkomstfördelningskonto

Användning		Tillgång	
N3	−500	N2	−500

Inkomstanvändningskonto

Användning		Tillgång	
N4	−500	N3	−500

Kapitalkonto

Användning		Tillgång	
P42	−500	N4	−500
N5	+0		

Utlandskonto

Användning		Tillgång	
		N5	+0

10. Utgifter i samband med mineralprospektering

Nyckelord

	ENS 79	ENS 95
Insatsförbrukning	323 i), 324 i)	3.71 a)
Fasta bruttoinvesteringar	343 a)	3.105 b)

Beskrivning av förändringen

ENS 79 fastslår att som insatsförbrukning betraktas alla utgifter som uppkommer i samband med borrning efter olja, gas etc. innan ett beslut har fattats om att exploatera en viss fyndighet. Utgifter efter det att man har beslutat exploatera en viss fyndighet bokförs som fasta bruttoinvesteringar.

ENS 95 fastslår att fasta bruttoinvesteringar omfattar utgifter i samband med mineralprospektering, inkluderande kostnader för provborrning, flygkartering eller andra undersökningar, transportkostnader etc.

Därigenom ökar ENS 95 omfattningen av fasta bruttoinvesteringar med summan av de prospekteringsutgifter som uppkommit före beslutet att exploatera fyndigheten.

Konsekvenser av förändringen

I **produktionsperspektivet** innebär detta att insatsförbrukningen minskar och förädlingsvärdet ökar med summan av de omklassificerade prospekteringsutgifterna. Dessutom ökar bruttopriduktionsvärdet och förädlingsvärdet med summan av produktion av mineralprospektering i egen regi.

I **utgiftsperspektivet** är den enda effekten en ökning av den fasta bruttoinvesteringen motsvarande de omklassificerade utgifterna plus produktion i egen regi.

I **intäktsperspektivet** avspeglas det ökade förädlingsvärdet i en motsvarande ökning av driftsöverskottet brutto.

I alla tre perspektiven är inverkan på BNP entydigt positiv. Eftersom det inte finns något direkt inflytande på **övergången från BNP till BNI**, är effekten den samma på BNI som på BNP.

Räkneexempel

Antag att utgifter i samband med mineralprospekteringen till ett värde av 1 000 omklassificeras från insatsförbrukning till fasta bruttoinvesteringar. Antag också att produktionen av mineralprospektering i egen regi uppgår till ett värde av 500.

Bokföring i de förenklade nationalräkenskaperna: förändringar i förhållande till bokföringen enligt ENS 79:s regler.

Konto för varor och tjänster

Tillgång		Användning	
P10	+500	P20	−1 000
		P41	+1 500

Produktionskonto

Användning		Tillgång	
P20	−1 000	P10	+500
N1	+1 500		

Konto för inkomstbildning

Användning		Tillgång	
N2	+1 500	N1	+1 500

Inkomstfördelningskonto

Användning		Tillgång	
N3	+1 500	N2	+1 500

Inkomstanvändningskonto

Användning		Tillgång	
		N3	+1 500
N4	+1 500		

Kapitalkonto

Användning		Tillgång	
P41	+1 500	N4	+1 500
N5	+0		

Utlandskonto

Användning		Tillgång	
		N5	+0

11. **Kapitalförslitning av vägar, broar, dammar etc.**

Nyckelord

	ENS 79	ENS 95
Kapitalförslitning	403	6.03

Beskrivning av förändringen

Enligt ENS 79 måste kapitalförslitningen beräknas för alla reproducerbara fasta tillgångar, med undantag av tillgångar för kollektivt bruk som har obestämd livslängd (vägar, broar etc).

ENS 95 fastslår att kapitalförslitning måste beräknas för alla typer av materialla fasta tillgångar (utom djurbesättningar).

Det står därför klart att omfattningen av variabeln kapitalförslitning har ökat i ENS 95 till att även inbegripa vägar, broar etc.

Konsekvenser av förändringen

I **produktionsperspektivet** ökar produktion och förädlingsvärde brutto, eftersom kostnadskomponenten kapitalförslitning ökar vid värderingen av produktion från icke-marknadstjänster.

I **utgiftsperspektivet** ökar den offentliga sektorns kollektiva konsumtion med beloppet för den ökade kapitalförslitningen.

I **intäktsperspektivet** stiger driftsöverskottet brutto med ett belopp motsvarande den ökade kapitalförslitningen.

Eftersom det inte finns något direkt inflytande på **övergången från BNP till BNI**, är effekten den samma på BNI som på BNP. Denna motsvarar i sin tur den ökade kapitalförslitningen och är därför entydigt positiv. Ovan förutsätts att vägar, broar etc. tillhör offentliga sektorns icke marknadsproducenter. BNP/BNI påverkas inte om ägarna till sådana tillgångar för kollektivt bruk är marknadsproducenter.

Räkneexempel

Antag att kapitalförslitningen beräknas till ett värde av 1 000 när det gäller vägar, broar, dammar etc. som utgör en del av kapitalstocken för offentliga sektorns icke marknadsenheter.

Bokföring i de förenklade nationalräkenskaperna: förändringar i förhållande till ENS 79:s regler.

Konto för varor och tjänster

Tillgång		Användning	
P10	+1 000	P3B	+1 000

Produktionskonto

Användning		Tillgång	
N1	+1 000	P10	+1 000

Konto för inkomstbildning

Användning		Tillgång	
N2	+1 000	N1	+1 000

Inkomstfördelningskonto

Användning		Tillgång	
N3	+1 000	N2	+1 000

Inkomstanvändningskonto

Användning		Tillgång	
P3A	+1 000	N3	+1 000
N4	+0		

Kapitalkonto

Användning		Tillgång	
N5	+0	N4	+0

Utlandskonto

Användning		Tillgång	
		N5	+0

12. **Offentliga licenser och avgifter**

Nyckelord

	ENS 79	ENS 95
Skatter	417.3, 496	4.23 e), 4.80 d)
Tjänster		3.71 e), 3.76 h), 4.79 d)

Beskrivning av förändringen

Det är här viktigt att skilja mellan å ena sidan företagslicenser som används för insatsförbrukning av marknadsproducenter, eller eventuellt också av icke-marknadsproducenter, och å andra sidan licenser som har erhållits av hushållen i deras egenskap av konsumenter, t.ex. avgifter för pass, körkort och andra licenser.

När det gäller producentenheter begränsar ENS 95 bokföringen för betalning av offentliga licenser och avgifter till övriga produktionsskatter, vilket innebär en snävare räckvidd vad gäller betalningar än ENS 79. Om emellertid myndigheterna, som villkor för att utfärda en licens, utför en kontroll av utrustningens lämplighet eller säkerhet, av den anställda personalens yrkeskompetens eller av producerade varors eller tjänsters kvalitet eller standard, skall betalningen behandlas som köp av tjänst (såvida inte det belopp som debiteras för licensen är helt oproportionerligt i förhållande till kostnaderna för den utförda kontrollen).

En liknande situation gäller för hushåll där ENS 95 fastslår att löpande inkomst- och förmögenhetsskatter inte omfattar betalningar för en rad olika licenser. Dessa betraktas istället som köp av tjänster från den offentliga sektorn.

Konsekvenser av förändringen

Den ändrade klassificeringen av vissa offentliga licensavgifter kommer troligen att innebära att ett antal offentligägda producentenheter omklassificeras från icke marknadsproducenter till marknadsproducenter. Nedan beskrivs konsekvenserna av att intäkterna från en enhet som förblir icke marknadsproducent omklassificeras från skatter etc. till köp av tjänster. Omklassificeringen av producenter från marknadsproducenter till icke marknadsproducenter eller vice versa behandlas i avsnitt 2.19.

I **produktionsperspektivet** är produktionen oförändrad, eftersom produktionen från en icke marknadsproducent värderas som summan av kostnaderna. Insatsförbrukningen ökar med beloppet av avgifter etc. som omklassificeras från "övriga produktionsskatter (R 222)" till insatsförbrukning, dvs. den del av de offentliga licensavgifterna som betalas av producenterna. Förädlingsvärdet minskar i motsvarande grad.

I **utgiftsperspektivet** ökar hushållens slutliga konsumtion med beloppet av de licensavgifter som betalas av hushållen i egenskap av konsumenter, vilket omklassificeras från "löpande inkoms- och förmögenhetsskatter etc." till köp av tjänster. Offentliga sektorns kollektiva konsumtion minskar i förhållande till den ökade försäljningen. Å andra sidan ökar den kollektiva konsumtionen för de privata institutioner utan vinstsyfte som erbjuder hushållen tjänster, eftersom icke marknadsproducenter kan behöva betala vissa av dessa avgifter och höja insatsförbrukningen, men detta uppvägs av de minskade produktionsskatterna. Export och import ökar i den mån som licensavgifter betalas av inhemska enheter till utländska myndigheter eller av utländska enheter till inhemska myndigheter.

I **intäktsperspektivet** minskar produktionsskatterna (R222) med samma belopp som det minskade förädlingsvärdet.

Med tanke på den del av licensavgifterna som går till insatsförbrukningen tyder allt på att tecknet för effekten på BNP är entydigt negativ. Eftersom detta inte direkt påverkar **övergången från BNP till BNI**, är effekten den samma på BNI som på BNP.

Räkneexempel

Antag att licensavgifter till ett sammanlagt värde av 1 000 omklassificeras från skatter etc. till försäljning av icke marknadsproducenter i den offentliga sektorn. Av denna summa hänför sig 500 till avgifter som har betalats av hushållen i egenskap av konsumenter (omklassificerade från R69) och de resterande 500 till licensavgifter som har betalts av producenter (omklassificerade från R222). Inga sådana avgifter skall betalas av icke marknadsproducenter från den offentliga sektorn och intresseorganisationer.

Bokföring i de förenklade nationalräkenskaperna: förändringar i förhållande till bokföringen enligt ENS 79:s regler.

Konto för varor och tjänster

Tillgång	Användning
	P20 +500
	P3B −500

Produktionskonto

Användning		Tillgång	
P20	+500		
N1	−500		

Konto för inkomstbildning

Användning		Tillgång	
R20	−500	N1	−500
N2	+0		

Inkomstfördelningskonto

Användning		Tillgång	
		N2	+0
N3	−500	R20	−500

Inkomstanvändningskonto

Användning		Tillgång	
P3A	−500	N3	−500
N4	+0		

Kapitalkonto

Användning		Tillgång	
N5	+0	N4	+0

Utlandskonto

Användning		Tillgång	
		N5	+0

13. **Värderiing av produktion för egen slutlig användning samt produktion från frivillig verksamhet**

Nyckelord

	ENS 79	ENS 95
Produktionsavgränsning	306	3.08
Värdering av produktion	315, 628	3.49, 3.52

Beskrivning av förändringen

Två olika förändringar kommer att behandlas under denna rubrik.

Den första begreppsförändringen består i att om möjligt inbegripa ett element av driftsöverskott netto i värderingen av produktion i egen regi. ENS 79 fastslår att något sådant driftsöverskott inte skall bokföras.

Den andra förändringen gäller frivillig verksamhet som resulterar i fasta tillgångar. ENS 95 fastställer att en skattning av värdet på den arbetskraft som har använts (grundad på en uppskattad kostnad för att anställa betald arbetskraft för motsvarande arbete) skall inkluderas i den beräknade totala produktionskostnaden. ENS 79 uppställde inget sådant krav.

Konsekvenser av förändringen

I **produktionsperspektivet** ökar marknadsproducenternas produktion och förädlingsvärde med ökningen av värdet på produktion i egen regi. Detta är en konsekvens av att produktion i egen regi beräknas till baspriser i stället för till den totala kostnaden. Produktion och förädlingsvärde ökar också med beloppet för värdet på den obetalda arbetskraft som används i gemensam byggnadsverksamhet, vilket inte räknades med enligt ENS 79.

I **utgiftsperspektivet** ökar hushållens slutliga konsumtion liksom fasta bruttoinvesteringar (de senare till följd av de båda begreppsförändringarna). Offentliga sektorns och de privata intresseorganisationernas slutliga konsumtion kommer att minska i händelse av investeringar i egen regi.

I **intäktsperspektivet** stiger löner och kollektiva avgifter i den mån som produktion i egen regi gäller betalning in natura. Dessutom ökar marknadsproducenternas driftsöverskott brutto i motsvarande utsträckning när det gäller den del av produktion i egen regi som används som hushållens slutliga konsumtion av egen produktion (omfattar ej betalning in natura) och fasta bruttoinvesteringar. Beträffande produktionen från frivillig verksamhet ökar också driftsöverskottet (sammansatt förvärvsinkomst) med beloppet för värdet på den obetalda arbetskraft som har använts.

Effekten på BNP är avgjort positiv. **Övergången från BNP till BNI** påverkas endast av betalning in natura till och från utlandet och kommer därför i praktiken knappast att innebära någon förändring. Eftersom detta praktiskt taget inte har något inflytande, kommer effekten på BNI också att bli positiv.

Räkneexempel

Antag först att de nya beräkningsprinciperna för produktion i egen regi medför en ökning av produktionen i jämförelse med ENS 79:s värdering på 1 000, varav 100 motsvarar betalning in natura, 400 motsvarar hushållens slutliga konsumtion av egen produktion och 500 marknadsproducenternas investeringar i egen regi.

Bokföring i de förenklade nationalräkenskaperna: förändringar i förhållande till bokföringen enligt ENS 79:s regler.

Konto för varor och tjänster

Tillgång		Användning	
P10	+1 000	P3B	+500
		P41	+500

Produktionskonto

Användning		Tillgång	
		P10	+1 000
N1	+1 000		

Konto för inkomstbildning

Användning		Tillgång	
R10	+100	N1	+1 000
N2	+900		

Inkomstfördelningskonto

Användning		Tillgång	
		N2	+900
N3	+1 000	R10	+100

Inkomstanvändningskonto

Användning		Tillgång	
P3A	+500	N3	+1 000
N4	+500		

Kapitalkonto

Användning		Tillgång	
P41	+500	N4	+500
N5	+0		

Utlandskonto

Användning		Tillgång	
		N5	+0

Antag därefter att den nya värderingsprincipen för fasta tillgångar som skapats genom frivillig verksamhet medför att den arbetskraft som har använts värderas till 800.

Bokföring i de förenklade nationalräkenskaperna: förändringar i förhållande till bokföringen enligt ENS 79:s regler.

Konto för varor och tjänster

Tillgång		Användning	
P10	+800	P41	+800

Produktionskonto

Användning		Tillgång	
		P10	+800
N1	+800		

Konto för inkomstbildning

Användning		Tillgång	
N2	+800	N1	+800

Inkomstfördelningskonto

Användning		Tillgång	
N3	+800	N2	+800

Inkomstanvändningskonto

Användning		Tillgång	
		N3	+800
N4	+800		

Kapitalkonto

Användning		Tillgång	
P41	+800	N4	+800
N5	+0		

Utlandskonto

Användning		Tillgång	
		N5	+0

14. **Tröskelvärde för kapitalvaror**

Nyckelord

	ENS 79	ENS 95
Insatsförbrukning	323 d)	3.70 e)
Fasta bruttoinvesteringar	340 a)	3.108 a)

Beskrivning av förändringen

I ENS 79 har tröskeln för att varaktiga varor av mindre värde skall kunna ingå i fasta bruttoinvesteringar satts till 100 ecu i 1970 års priser, medan den i ENS 95 ligger på 500 ecu i 1995 års priser. I alla EU:s medlemsstater medför den nya tröskeln en reell höjning, vilket innebär att en större andel av inköpen av mindre kapitalvaror behandlas som insatsförbrukning.

Konsekvenser av förändringen

I **produktionsperspektivet** kommer det att ske en ökning av insatsförbrukningen och en motsvarande minskning av förädlingsvärdet vad gäller marknadsproducenter. Förädlingsvärdet som avser marknadsproduktionen sjunker därför. Vad gäller icke-marknadsproducenter minskar förädlingsvärdet brutto motsvarande den minskade kapitalförslitningen, som är likvärdig med minskningen av fasta bruttoinvesteringar.

I **utgiftsperspektivet** kommer fasta bruttoinvesteringar att minska. Dessutom innebär det två motsägande konsekvenser för offentliga sektorns kollektiva konsumtion: å ena sidan ökar icke marknadsproducenternas insatsförbrukning med samma belopp som fasta bruttoinvesteringar minskar, å andra sidan minskar kapitalförslitningen.

I **intäktsperspektivet** kommer driftsöverskottet brutto att minska motsvarande marknadsproducenternas minskade förädlingsvärde plus icke-marknadsproducenternas minskade kapitalförslitning.

I produktions- och intäktsperspektiven är det ingen tvekan om att effekten på BNP är entydigt negativ. Eftersom justeringen av tröskeln inte påverkar **övergången från BNP till BNI** är effekten den samma på BNI som på BNP.

Räkneexempel

Antag att marknadsproducenternas inköp av mindre kapitalvaror till ett värde av 900 omklassificeras från fasta bruttoinvesteringar. Antag därefter att även icke marknadsproducenternas inköp till ett värde av 100 omklassificeras, och att den nya tröskeln medför en minskning av kapitalförslitningen på 90 när det gäller icke-marknadsproducenter.

Bokföring i de förenklade nationalräkenskaperna: förändringar i förhållande till bokföringen enligt ENS 79:s regler.

Konto för varor och tjänster

Tillgång		Användning	
P10	+10	P20	+1 000
		P3B	+10
		P41	−1 000

Produktionskonto

Användning		Tillgång	
P20	+1 000	P10	+10
N1	−990		

Konto för inkomstbildning

Användning		Tillgång	
		N1	−990
N2	−990		

Inkomstfördelningskonto

Användning		Tillgång	
		N2	−990
N3	−990		

Inkomstanvändningskonto

Användning		Tillgång	
P3A	+10	N3	−990
N4	−1 000		

Kapitalkonto

Användning		Tillgång	
P41	−1 000	N4	−1 000
N5	+0		

Utlandskonto

Användning		Tillgång	
		N5	+0

15. **Kriterier för distinktionen marknad/icke-marknad**

Nyckelord

	ENS 79	ENS 95
Marknadsproducenter	315	3.24
Marknadsproduktion	305, 308	3.17
Icke-marknadsproducenter	317	3.26
Icke-marknadsproduktion	312	3.23

Beskrivning av förändringen

Reglerna för att klassificera producentenheter under marknad eller icke-marknad har helt omarbetats.

I ENS 79 bedömdes produktionen från en särskilt fastställd lista med tjänster av konvention alltid som marknadstjänster, produktionen från en annan fastställd lista med tjänster alltid som icke marknad och produktionen från en tredje fastställd lista som marknadstjänster, om producentenhetens tillgångar huvudsakligen utgjordes av försäljningsintäkter från produktionen.

I ENS 95 gäller en uppsättning kriterier för all verksamhet. Övriga icke-marknadsproducenter definieras till exempel som lokala branschenheter eller institutionella enheter, vars huvudsakliga produktion tillhandahålls gratis eller till ekonomiskt icke-signifikanta priser (dvs. när mindre än 50 % av produktionskostnaden täcks av försäljningsintäkter).

Till följd av denna förändring kan en viss producentenhet klassificeras under marknad enligt ENS 79 men under icke-marknad enligt ENS 95, eller vice versa. För det andra har värderingen av produktion från icke-marknadsproduktion reviderats i ENS 95 (se avsnitt 20 nedan), huvudsakligen när det gäller subventioner. Hur produktionen värderas beror på om produktionen är marknadsproduktion eller icke-marknadsproduktion.

Konsekvenser av förändringen

Beakta fallet med en producentenhet som omklassificeras från marknad till icke-marknad. Enligt ENS 79:s regler gällde producenten av konvention som marknadsproducent beroende på verksamhet, medan ENS 95:s regler följer 50 %-kriteriet oavsett verksamhet. Eventuell omklassificering i andra riktningen får motsvarande, men motsatta konsekvenser.

I **produktionsperspektivet** ändras produktionen med skillnaden mellan försäljningsintäkter (plus eventuell förändring i lager av färdigvaror och varor i arbete) och produktionskostnader. Insatsförbrukningen är oförändrad. Förädlingsvärdet ändras från att härledas som produktion minus insatsförbrukning till att beräknas som summan av löner och kollektiva avgifter, kapitalförslitning och andra skatter minus subventioner till produktion. Förutsatt att producenten inte uppfyller ENS 95:s 50 %-kriterium kommer effekten på förädlingsvärdet att bli positiv.

I **utgiftsperspektiven** ökar den kollektiva konsumtionen med samma belopp som produktionskostnaderna överstiger försäljningsintäkterna. Alla andra komponenter är oförändrade.

I **intäktsperspektivet** motsvarar ändringen av driftsöverskottet brutto ändringen av förädlingsvärde minus ändringen av andra produktionssubventioner (R312).

Om det sker en omklassificering från marknadsproducent till icke-marknadsproducent är effekten på BNP entydigt positiv. Då omklassificeringarna kan göras i båda riktningarna, kan den samlade effekten på BNP inte förutsägas. Eftersom detta inte påverkar **övergången från BNP till BNI**, är effekten den samma på BNI som på BNP.

Räkneexempel

Antag att en offentligt ägd filmproducent (av konvention marknadsproducent enligt ENS 79) har försäljningsintäkter på 300, insatsförbrukning på 200, löner och kollektiva avgifter på 500, kapitalförslitning på 50 och övriga produktionsskatter på 50. Denna producent får en överföring från den offentliga sektorn för att täcka underskottet på 500, som enligt ENS 79 behandlas som en övrig produktionssubvention. Det förekommer inga andra inkomstkällor och ingen export av den framställda produkten. Som ett led i övergången till ENS 95 kommer följaktligen producenten att omklassificeras från marknadsproducent till icke-marknadsproducent.

Bokföring i de förenklade nationalräkenskaperna: förändringar i förhållande till bokföringen enligt ENS 79:s regler.

Konto för varor och tjänster

Tillgång		Användning	
P10	+500	P3B	+500

Produktionskonto				Konto för inkomstbildning				Inkomstfördelningskonto			
Användning		Tillgång		Användning		Tillgång		Användning		Tillgång	
		P10	+500			N1	+500	R312	−500	N2	+0
N1	+500			N2	+0	R312	−500	N3	+500		

Inkomstanvändningskonto				Kapitalkonto				Utlandskonto			
Användning		Tillgång		Användning		Tillgång		Användning		Tillgång	
P3A	+500	N3	+500			N4	+0			N5	+0
N4	+0			N5	+0						

16. **Subventioner**

Nyckelord

	ENS 79	ENS 95
Subventioner	421	4.30, 4.38 j)
Transfereningar in natura	475	4.105 e)

Beskrivning av förändringen

Kraven i ENS 95 skiljer sig från ENS 79 (inbegripet kommissionens beslut 93/465/EEG, Euratom av den 22 juli 1993 [1], som preciserar ENS 79 när det gäller subventioner) i två olika avseenden.

För det första behandlas inte följande som subventioner i ENS 95: betalningar från den offentliga sektorn till marknadsproducenter som hel eller delvis ersättning för varor och tjänster som dessa marknadsproducenter levererar direkt och individuellt till hushåll i samband med sociala risker eller behov, och till vilka hushållen har rätt enligt lag. I det ovannämda kommissionsbeslutet finns inga krav på en social aspekt.

För det andra kan i ENS 95 övriga icke-marknadsproducenter erhålla andra produktionssubventioner i de fall där dessa betalningar grundas på statliga bestämmelser som gäller både marknads- och icke-marknadsproducenter. Enligt ENS 79 kunde icke-marknadsproducenter inte erhålla subventioner. Där så är fallet inverkar detta på värderingen av icke-marknadsproducenternas produktion.

Konsekvenser av förändringen

Beakta först fallet med en betalning från den offentliga sektorn till producenter, gällande tjänster som levererats till hushåll men inte uppfyller ENS 95:s sociala kriterier. Dessa skulle bokföras som sociala naturaförmåner enligt 79:s regler (såsom preciserades i kommissionens beslut om subventioner), men som produktsubventioner i ENS 95. Enligt ENS 95 måste de uttryckligen föreligga ett socialt syfte och berättigat behov för att betalningarna inte skall behandlas som ensidiga överföringar till producenter, dvs. som subventioner. I kommissionens beslut om subventioner som preciserar ENS 79 nämdes inget om socialt behov, dvs. utgifter som är avseeda för att täcka vissa särskilda risker och behov.

I **produktionsperspektivet** minskar produktion och förädlingsvärde med det omklasssificerade beloppet.

I **utgiftsperspektivet** minskar hushållens slutliga konsumtion med samma belopp.

I **intäktsperspektivet** ökar produktionssubventionerna med det belopp som har omklassificerats till produktsubventioner.

Effekten på BNP och BNI är entydigt negativ och motsvarar storleken på de överföringar från offentliga sektorn som har omklassificerats till produktsubventioner.

Räkneexempel

Antag att en betalning på 1 000 från offentliga sektorn till marknadsproducenter omklassificeras från sociala naturaförmåner till produktsubventioner.

Bokföring i de förenklade nationalräkenskaperna: förändringar i förhållande till bokföringen enligt ENS 79:s regler.

[1] EGT nr L 224, 3.9.1993, s. 27.

Konto för varor och tjänster

Tillgång		Användning	
P10	−1 000	P3B	−1 000

Produktionskonto

Användning		Tillgång	
		P10	−1 000
N1	−1 000		

Konto för inkomstbildning

Användning		Tillgång	
		N1	−1 000
N2	+0	R311	+1 000

Inkomstfördelningskonto

Användning		Tillgång	
R311	+1 000	N2	+0
N3	−1 000		

Inkomstanvändningskonto

Användning		Tillgång	
P3A	−1 000	N3	−1 000
N4	+0		

Kapitalkonto

Användning		Tillgång	
		N4	+0
N5	+0		

Utlandskonto

Användning		Tillgång	
		N5	+0

Antag därefter att betalningar på 1 000 från den offentliga sektorn till hushållens ideella organisationer omklassificeras från löpande transferingar till övriga produktionssubventioner.

I **produktionsperspektivet** minskar produktion och förädlingsvärde met det belopp som har omklassificerats.

I **utgiftsperspektivet** minskar den slutliga konsumtionen av de privata institutioner utan vinstsyfte som erbjuder hushållen tjänster med samma belopp.

I **intäktsperspektivet** ökar produktionssubventionerna med samma belopp som har omklassificerats till produktsbuventioner.

Bokföring i de förenklade nationalräkenskaperna: förändringar i förhållande till ENS 79:s regler.

Konto för varor och tjänster

Tillgång		Användning	
P10	−1 000	P3B	−1 000

Produktionskonto

Användning		Tillgång	
		P10	−1 000
N1	−1 000		

Konto för inkomstbildning

Användning		Tillgång	
		N1	−1 000
N2	+0	R31	+1 000

Inkomstfördelningskonto

Användning		Tillgång	
R31	+1 000	N2	+0
R66	−1 000	R66	−1 000
N3	−1 000		

Inkomstanvändningskonto

Användning		Tillgång	
P3A	−1 000	N3	−1 000
N4	+0		

Kapitalkonto

Användning		Tillgång	
		N4	+0
N5	+0		

Utlandskonto

Användning		Tillgång	
		N5	+0

17. **Litterära, musikaliska och andra konstnärliga originalverk**

Nyckelord

	ENS 79	ENS 95
Produktionsavgränsning	309	3.67
Fasta bruttoinvesteringar	340, 398	3.105 b)

Beskrivning av förändringen

Produktion av litterära, musikaliska och andra konstnärliga originalverk är i ENS 95 en del av fasta bruttoinvestingar. I ENS 79 ligger sådan produktion utanför produktionsavgränsningen. Bedömningen av anslutande tjänster, dvs. betalningar för att få tillstånd att använda (reproducera) sådana originalverk, behandlas i nästa avsnitt:

Konsekvenser av förändringen

I **produktionsperspektivet** ökar produktionen med värdet av de producerende originalverken. Insatsförbrukningen ökar med värdet av insatsen i denna produktionsprocess, vilken tidigare behandlades som hushållens slutliga konsumtion. Förädlingsvärdet ändras med differensen mellan dessa båda poster. Tecknet kan inte förutsägas, men antagligen kommer effekten att i de flesta fall bli positiv.

I **utgiftsperspektivet** ökar fasta bruttoinvestingar med värdet av de producerade originalverken. Hushållens slutliga konsumtion minskar med de utgifter som har omklassificerets till insatsförbrukning.

I **intäkstsperspektivet** motsvarar det ändrade driftsöverskottet brutto det ändrade förädlingsvärdet.

Även om tecknet för effekten på BNP och BNI inte kan förutsägas, tycks det högst osannolikt om den ökade insatsförbrukningen skulle överväga den ökade produktionen. Förmodligen kommer tecknet för effekten på BNP och BNI att bli positivt.

Räkneexempel

Antag att en produktion av originalverk slutförs inom bokföringsperioden och värderas till 1 000. Produktionen kräver en insatsförbrukning på 200. Inga löner eller kollektiva angifter är aktuella. Det föreligger inte heller någon export eller import av litterära, musikaliska och andra konstnärliga originalverk.

Bokföring i de förenklade nationalräkenskaperna: förändringar i förhållande till bokföringen enligt ENS 79:s regler.

Konto för varor och tjänster

Användning		Tillgång	
P10	+1 000	P20	+200
		P3B	−200
		P41	+1 000

Produktionskonto

Användning		Tillgång	
P20	+200	P10	+1 000
N1	+800		

Konto för inkomstbildning

Användning		Tillgång	
		N1	+800
N2	+800		

Inkomstfördelningskonto

Användning		Tillgång	
		N2	+800
N3	+800		

Inkomstanvändningskonto

Användning		Tillgång	
P3A	−200	N3	+800
N4	+1 000		

Kapitalkonto

Användning		Tillgång	
P41	+1 000	N4	+1 000
N5	+0		

Utlandskonto

Användning		Tillgång	
		N5	+0

18. **Tjänster i samband med användning av litterära, musikaliska och andra konstnärliga originalverk**

Nyckelord

	ENS 79	ENS 95
Produktionsavgränsning	309 b)	3.67
Kapitalinkomst	436 c)	

Beskrivning av förändringen

I ENS 95 mäts betalningar för licensen att använda litterära, musikaliska och andra konstnärliga originalverk som försäljning och köp av tjänster. I ENS 79 behandlades sådana betalningar som kapitalinkomst.

Konsekvenser av förändringen

Betalningar för upphovsrätt görs vanligtvis av förläggare som därigenom betalar för licensen att använda den upphovsrätt som tillhör artister etc. Användningen av sådana tjänster kommer därför att i första hand behandlas som insatsförbrukning plus export och import. Det senare blir akutellt när utländska förläggare får licens att använda inhemska artisters upphovsrätt och vice versa.

För artister etc. som gör ganspråk på sin upphovsrätt är det ibland nödvändigt att engagera ett ombud som har till uppgift att kontrollera när och var böcker har publicerats, inspelningar har spelats upp och teaterpjäser har uppförts. Sådana utgifter omklassificeras från hushållens slutliga konsumtion till insatsförbrukning. Dessa tjänster kommer emellertid i de flesta fall att förvärvas av förläggarna snarare än av artisterna själva, och bokförs då ändå i första hand som instasförbrukning.

I **produktionsperspektivet** ökar produktionen med försäljningen av licenstjänster plus alla liknande tjänster som förvärvas av icke-marknadsproducenter. De inhemska förläggarnas insatsförbrukning ökar med samma belopp minus nettoexporten av upphovsrättstjänster. Dessutom kan artisterna själva ha utgifter för insatsförbrukning i form av betalningar till ombud (agenter). Förädlingsvärdet förändras med differensen mellan dessa båda belopp. Tecknet för detta kan inte förutsägas.

I **utgiftsperspektivet** minskar husthållens slutliga konsumtion med de betalningar till agenter som omklassificeras från hushållens slutliga konsumtion till insatsförbrukning. Dessutom kommer betalningar för upphovsrättsjänster till och från utlandet nu att behandlas som import och export. I den mån uphovsrättstjänster förvärvas av icke marknadsproducenter kommer den kollektiva konsumtionen att stiga i motsvarande utsträckning.

I **intäktsperspektivet** följer ändringen av driftsöverskottet brutto ändringen av förädlingsvärdet.

Såsom framgår i alla dessa tre perspektiv kan tecknet av effekten på BNP inte förutsägas. När det gäller övergången från BNP till BNI omklassificeras betalningarna för licensen att använda konstnärliga originalverk från kapitalinkomst till och från utlandet till import och export av tjänster. Detta gör effekten på utlandstransaktionerna neutral i förhållande till BNI. Liksom BNP-effekten kan tecknet på effekten på BNI inte förutsägas.

Räkneexempel

Antag att inhemska förläggare gör betalningar till artister etc. bosatta i landet och att dessa betalningar sammanlagt uppgår till 1 000 och att dessa artister inte förorsakar några utgifter för insatsförbrukning genom att sälja licensen för att använda originalet. Antag därefter att importen av sådana tjänster motsvarar 100 och exporten 300. Alla import- och exporttransaktioner görs med förläggarna och inte med artisterna själva.

Bokföring i de förenklade nationalräkenskaperna: förändringar i förhållande till bokföringen enligt ENS 79:s regler.

Konto för varor och tjänster

Tillgång		Användning	
P10	+1 300	P20	+1 100
P60	+100	P50	+300

Produktionskonto

Användning		Tillgång	
P20	+1 100	P10	+1 300
N1	+200		

Konto för inkomstbildning

Användning		Tillgång	
		N1	+200
N2	+200		

Inkomstfördelningskonto

Användning		Tillgång	
R40	−100	N2	+200
N3	+0	R40	−300

Inkomstanvändningskonto

Användning		Tillgång	
N4	+0	N3	+0

Kapitalkonto

Användning		Tillgång	
N5	+0	N4	+0

Utlandskonto

Användning		Tillgång	
		N5	+0

19. **Garage**

Nyckelord

	ENS 79	ENS 95
Uppräkning av hyror	315 i)	3.64

Beskrivning av förändringen

ENS 95 fastslår att den uppräknade produktionen av bostadstjänster skall omfatta garage som används av ägaren för slutlig konsumtion i samband med bostaden, även om detta garage är fristående. ENS 79 ger inga utförliga riktlinjer när det gäller sådana garage. Kommissionens beslut om principer för att beräkna bostadstjänster av den 18 juli 1995 (95/309/EG, Euratom [1]) är klargörande för ENS 79 när det gäller bostäder. Där fastslås att endast garage som utgör en integrerad del av bostaden skall tas med när faktiska och uppräknade hyror beräknas. Det föreligger därför en skillnad i behandlingen av garage som används för slutlig konsumtion och ligger fristående från bostaden.

Konsekvenser av förändringen

Att uppräknade hyror för vissa garage som används av ägaren inkluderas i produktionssfären påverkar produktion, förädlingsvärde, hushållens slutliga produktion och driftsöverskottet brutto.

I **produktionsperspektivet** ökar produktionen med den uppräknade hyran för de garage som används av ägaren, medan insatsförbrukningen ökar med reparations- och underhållskostnaderna för dessa garage. Förädlingsvärdet ökar med differensen mellan dessa båda belopp.

I **utgiftsperspektivet** ökar hushållens slutliga konsumtion med de uppräknade hyrorna minus eventuella reparations- och underhållskostnader.

I **intäktsperspektivet** ökar driftsöverskottet brutto motsvarande förändringen av förädlingsvärdet.

Under förutsättning att de uppräknade hyrorna alltid överstiger reparations- och underhållskostnaderna, kommer den ändrade behandlingen av vissa garage att leda till en ökning av BNP.

Frånsett eventuella indirekta effekter på kapitalinkomsten i samband med garage som nyttjas av utländska ägare kommer effekten på BNI att bli den samma som på BNP.

Räkneexempel

Antag att uppräknade garagehyror till ett värde av 1 000 inkluderas i produktionen av bostadstjänster och att insatsförbrukningen (de löpande kostnaderna) motsvarar 50. Inget av de inkluderade garagen har utländska ägare och det finns inte heller några inhemska enheter som äger och nyttjar garage utomlands.

Bokföring i de förenklade nationalräkenskaperna: förändringar i förhållande till bokföringen enligt ENS 79:s regler.

Konto för varor och tjänster

Tillgång		Användning	
P10	+1 000	P20	+50
		P3B	+950

Produktionskonto

Användning		Tillgång	
P20	+50	P10	+1 000
N1	+950		

Konto för inkomstbildning

Användning		Tillgång	
		N1	+950
N2	+950		

Inkomstfördelningskonto

Användning		Tillgång	
		N2	+950
N3	+950		

Inkomstanvändningskonto

Användning		Tillgång	
P3A	+950	N3	+950
N4	+0		

Kapitalkonto

Användning		Tillgång	
		N4	+0
N5	+0		

Utlandskonto

Användning		Tillgång	
		N5	+0

[1] EGT nr L 186, 5.8.1995, s. 59.

20. **Bilregistreringsavgifter som betalas av hushåll**

Nyckelord

	ENS 79	ENS 95
Skatter	414	4.14
Produktskatter	417.1	4.20 d)

Beskrivning av förändringen

ENS 79 ger inga utförliga riktlinjer om bokföringen av bilregistreringsavgifter som betalas av hushåll. Emellertid begränsades räckvidden när det gäller produktionsskatter till avgifter för producentenheter. ENS 79 tolkas vanligen så att bilregistreringsavgifter som betalas av hushåll skall bokföras under diverse löpande transfereringar.

ENS 95 fastslår att bilregistreringsavgifter skall bokföras under produktskatter. Enligt ENS 95 begränsas inte längre räckvidden när det gäller produktskatter endast till skatter som betalas av producentenheter.

Bilregistreringsavgifter som betalas av hushållen i egenskap av konsumenter omklassificeras från (förmodligen) diverse löpande transfereringar (R69) till produktskatter (R221).

Konsekvenser av förändringen

I **produktionsperspektivet** ökar produktion och förädlingsvärde till producentpriser (enligt ENS 79:s begrepp) med det omklassificerade beloppet. Produktion och förädlingsvärde till baspriser (enligt ENS 95:s begrepp) förblir oförändrade.

I **utgiftsperspektivet** ökar hushållens slutliga konsumtion med de omklassificerade bilregistreringsavgifterna.

I **intäktsperspektivet** ökar produktionsskatter och import med det omklassificerade beloppet.

Sammantaget är effekten på BNP entydigt positiv. Eftersom det inte finns något inflytande på övergången från BNP till BNI, är effekten på BNI den samma som på BNP.

Räkneexempel

Antag att konsumentbetalda bilregistreringsavgifter till ett värde av 1 000 omklassificeras till produktskatter.

Bokföring i de förenklade nationalräkenskaperna: förändringar i förhållande till bokföringen enligt ENS 79:s regler.

Konto för varor och tjänster

Tillgång		Användning	
P10	+1 000	P3B	+1 000

Produktionskonto

Användning		Tillgång	
		P10	+1 000
N1	+1 000		

Konto för inkomstbildning

Användning		Tillgång	
R221	+1 000	N1	+1 000
N2	+0		

Inkomstfördelningskonto

Användning		Tillgång	
		N2	+0
N3	+1 000	R221	+1 000

Inkomstanvändningskonto

Användning		Tillgång	
P3A	+1 000	N3	+1 000
N4	+0		

Kapitalkonto

Användning		Tillgång	
		N4	+0
N5	+0		

Utlandskonto

Användning		Tillgång	
		N5	+0

21. **Naturaförmåner**

Nyckelord

	ENS 79	ENS 95
Insatsförbrukning	324 a)	3.71 b)
Hushållens slutliga konsumtion	330 e), 628 fotnot 1	3.76 b)
Löner och kollektiva avgifter	408 j), 409 a)	4.05, 4.06

Beskrivning av förändringen

Två olika ändringar införs i och med ENS 95.

I naturaförmånerna inkluderar ENS 95 tillhandahållande av sport-, rekreations- eller semesteranordningar till anställda och deras familjer, medan ENS 79 uttryckligen exkluderar dessa belopp från inkomster in natura och istället fastslår att de skall bokföras under arbetsgivarnas insatsförbrukning.

Det finns också en skillnad i värderingen av egenproducerade varor och tjänster som arbetsgivarna tillhandahåller till de anställda. I ENS 95 värderas de till baspriser. I ENS 79 värderas de till summan av produktionskostnaderna (dvs. producentens vinst är av konvention noll).

Konsekvenser av förändringen

I **produktionsperspektivet** ökar produktionen när det gäller egenproducerade produkter som tillhandahålls de anställda (till skillnad från produkter som köps från andra producenter). Insatsförbrukningen minskar eftersom vissa utgiftsposter (inköp från andra producenter) omklassificeras från insatsförbrukning till slutlig konsumtion. Förädlingsvärdet ökar i båda fallen.

I **utgiftsperspektivet** ökar hushållens slutliga konsumtion med det ökade värdet av inkomst in natura.

I **intäktsperspektivet** ökar löner och kollektiva avgifter med samma belopp som hushållens slutliga konsumtion.

BNP ökar i samband med ökningen av naturaförmåner. Övergången från BNP till BNI kommer att påverkas av alla in natura-poster till och från utlandet som ingår i ersättningen till de anställda. Tecknet på effekten på BNI kan inte förutsägas, även om det i praktiken med största sannolikthet kommer att bli positivt.

Räkneexempel

Antag att värdet av egna varor och tjänster som tillhandahålls de anställda ökar med 500. Antag därefter att produkter till ett värde av 500 omklassificeras från insatsförbrukning till naturaförmåner. Löner och kollektiva avgifter till och från utlandet berörs inte av begreppsförändringen.

Bokföring i de förenklade nationalräkenskaperna: förändringar i förhållande till bokföringen enligt ENS 79:s regler.

Konto för varor och tjänster

Tillgång		Användning	
P10	+500	P20	−500
		P3B	+1 000

Produktionskonto

Användning		Tillgång	
P20	−500	P10	+500
N1	+1 000		

Konto för inkomstbildning

Användning		Tillgång	
R10	+1 000	N1	+1 000
N2	+0		

Inkomstfördelningskonto

Användning		Tillgång	
		N2	+0
N3	+1 000	R10	+1 000

Inkomstanvändningskonto

Användning		Tillgång	
P3A	+1 000	N3	+1 000
N4	+0		

Kapitalkonto

Användning		Tillgång	
		N4	+0
N5	+0		

Utlandskonto

Användning		Tillgång	
		N5	+0

22. **Licenser för användning av immateriella icke-producerade tillgångar**

Nyckelord

	ENS 79	ENS 95
Immateriella icke-producerade tillgångar	309 b)	7.43
Royalties	436 c)	3.70 f)

Beskrivning av förändringen

I ENS 95 bokförs försäljning och köp av licenser för anvädning av immateriella icke-producerade tillgångar (patent, handelsnamn, upphovsrätt etc.) under produktion respektive konsumtion. I ENS 79 betraktas sådana betalningar som betalningar i samband med kapitalinkomst.

Konsekvenser av förändringen

I **produktionsperspektivet** ökar produktionen med värdet av sådana licensbetalningar som erhålls från inhemska marknadsproducenter. Insatsförbrukningen ökar med de inhemska producenternas betalningar till såväl inhemska som utländska ägare av dessa immateriella tillgångar. Tecknet på effekten på förädlingsvärdet kan därför inte förutsägas.

I **utgiftsperpektivet** ökar hushållens slutliga konsumtion med (eventuella) licensbetalningar som betalas av hushållen i egenskap av konsumenter. Den kollektiva konsumtionen ökar med beloppet av betalningar minus royalty-intäkter från icke-marknadsproducenter. Export och import ökar med beloppet av licensbetalningarna till och från utlandet.

I **intäktsperspektivet** ändras driftsöverskottet brutto i samma utsträckning som förädlingsvärdet.

På grund av transaktionerna med utlandet kan tecknet för effekten på BNP inte förutsägas. I **övergången från BNP till BNI** minskar kapitalinkomsten till och från utlandet med be belopp som har omklssificerats till import och export av tjänster. Förutsatt att åtminstone en komponent av inhemsk slutlig användning ökar till följd av begreppsförändringen kommer tecknet för effekten på BNI att bli positiv.

Räkneexempel

Antag att inhemska enheter erhåller licensbetalningar på 1 000 och har utlägg på 700. Icke-marknadsproducenter har utgifter för royalty-licenser på 50 och inga intäkter. Exporten av licenstjänster motsvarar 500 och importen 200. Hushållen har i egenskap av konsumenter inga licensbetalningar.

Bokföring i de förenklade nationalräkenskaperna: förändringar i förhållande till bokföringen enligt ENS 79:s regler.

Konto för varor och tjänster

Tillgång		Användning	
P10	+1 050	P20	+700
P60	+200	P3B	+50
		P50	+500

Produktionskonto

Användning		Tillgång	
P20	+700	P10	+1 050
N1	+350		

Konto för inkomstbildning

Användning		Tillgång	
		N1	+350
N2	+350		

Inkomstfördelningskonto

Användning		Tillgång	
R40	−200	N2	+350
N3	+50	R40	−500

Inkomstanvändningskonto

Användning		Tillgång	
P3A	+50	N3	+50
N4	+0		

Kapitalkonto

Användning		Tillgång	
		N4	+0
N5	+0		

Utlandskonto

Användning		Tillgång	
		N5	+0

23. **Punktskatter**

Nyckelord

	ENS 79	ENS 95
Produktskatter	417.2	4.20
Övriga produktionsskatter/Diverse löpande överföringar	417.3, 495	4.23

Beskrivning av förändringen

ENS 95 fastslår att punktskatter skall bokföras under produktskatter. ENS 79 behandlar punktskatter som inbetalats av producenter såsom övriga produktionsskatter (R22). Det ges inga utförliga riktlinjer för sådana punktskatter som betalas av hushållen i egenskap av konsumenter. Eftersom det saknas instuktioner som tyder på motsatsen, bokförs därför sådana punktskatter som diverse löpande överföringar (R69).

Konsekvenser av förändringen

I **produktionsperspektivet** ökar produktionen med det totala beloppet av punktskatter. Insatsförbrukningen ökar med den andel av punktskatterna som betalas av producenterna. Förädlingsvärdet stiger med differensen mellan de sammanlagda punktskatterna och de punktskatter som inkluderas i marknads- och icke-marknadsproducenternas insatsförbrukning.

I **utgiftsperspektivet** ökar hushållens slutliga konsumtion med de punktskatter som betalas av hushållen i egenskap av konsumenter. Fasta bruttoinvesteringar ökar med beloppet av punktskatter på transfereringskostnader.

I **intäktsperspektivet** är ändringen av drifsöverskottet brutto identiskt med ändringen av förädlingsvärdet.

Effekten på BNP är entydigt positiv. **Övergången från BNP till BNI** påverkas inte av begreppsförändringen och effekten på BNI är därför den samma som på BNP.

Räkneexempel

Antag att punktskatter till ett sammanlagt värde av 500 omklassificeras från övriga produktionsskatter till produktskatter och att diverse löpande överföringar på 500 omklassificeras till produktskatter. Av de punktskatter som betalas av producenter gäller 250 insatsförbrukning och 250 fasta bruttoinvesteringar (transfereringskostnader).

Bokföring i de förenklade nationalräkenskaperna: förändringar i förhållande till bokföringen enligt ENS 79:s regler.

Konto för varor och tjänster

Tillgång		Användning	
P10	+1 000	P20	+250
		P3B	+500
		P41	+250

Produktionskonto

Användning		Tillgång	
P20	+250	P10	+1 000
N1	+750		

Konto för inkomstbildning

Användning		Tillgång	
R20	+500	N1	+750
N2	+250		

Inkomstfördelningskonto

Användning		Tillgång	
		N2	+250
N3	+750	R20	+500

Inkomstanvändningskonto

Användning		Tillgång	
P3A	+500	N3	+750
N4	+250		

Kapitalkonto

Användning		Tillgång	
P41	+250	N4	+250
N5	+0		

Utlandskonto

Användning		Tillgång	
		N5	+0